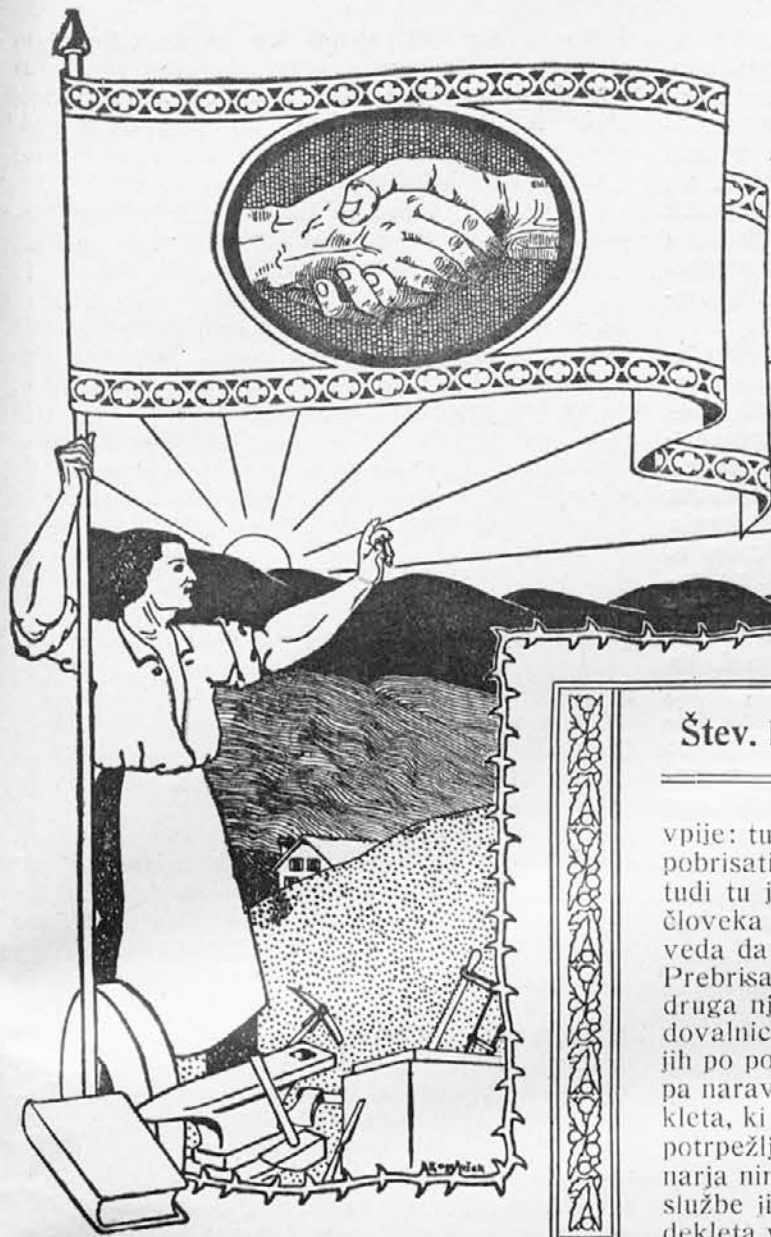

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA--

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 3—
poluletna . . . „ 1.50
četrtna . . . „ 0.75
Posam. šteč. „ 0.10

Štev. 14. V LJUBLJANI, dné 5. marca 1909. Leto IV.

Vsi na občni zbor Slovenske krščansko socialne zveze!

Prihodnjo nedeljo dne 7. marca bo v dvorani „Slovenske krščansko socialne zveze“ točno ob 10. uri dopoldne

občni zbor „Slovenske krščansko socialne zveze“.

Somišljenice in somišljeniki, prihitite na ta zanimivi občni zbor!

Odbor „Slovenske krščansko socialne zveze“.

Žensko socialno vprašanje.

(Piše služkinja.)

Da so v resnici naše gospe zelo domišljave in iščejo dela, koder ga ni, ne more noben pameten človek ugovarjati. Ali ni to brezdvomno nespametno, da se mora pri nekaterih vsak dan parketni tlak mazati z ličilom (Bodenpaste), ga drgniti do svetlega, in kakšne ceremonije imajo s prahom. Poznam gospo, ki je skoro popolno slepa in se dá od drugih voditi, ker ne vidi toliko, kje hodi, a nad svojo služkinjo pa vedno

vpije: tukaj je za pobrisati, pa tamkaj je tudi za pobrisati, tamkaj pobriši, ker je vse prašno, in tudi tu je polno prahu itd. Čudno, da znanega človeka pred seboj ne pozna, prah pa vidi. Seveda da pri tej ženski nobena ne ostane dolgo. Prebrisana je pa tudi tako, kakor marsikatera druga njene baže. Ker ji že po domačih posredovalnicah neradi dekleta dovajajo, poišče si jih po posredovalnicah v drugih tujih mestih ali pa naravnost z dežele, ker so navadno taka dekleta, ki pridejo šele nanovo v tuja mesta, bolj potrpežljiva, ker si ne vedo kam pomagati, denarja nimajo da bi se v svoj kraj vrnile, in brez službe jim tudi ne kaže biti. Morda se kmečka dekleta vesele, da bodo v mestu jedle beli kruh. Da, ta beli kruh, ki je mnogokrat poškopljjen s solzami in osoljen z zmerjanjem. Zatorej, dekleta, pozor! Za dobre službe so dekleta že takoj pri rokah in dobra gospa bo redkokedaj iskala služkinjo v tujini. Naj navedem zopet en pogovor dveh gospoj. Ena je vprašala drugo, ki je ravno dobila novo služkinjo: »No, zdaj imate novo metlo, kaj ne; ali kaj dobro pometate?« — Torej služkinja je metla, ki se jo vrže v kot, kadar se je več ne rabi, in se zanjo nihče ne briga, dokler se je zopet ne potrebuje. Dekleta, ali boste še dolgo pustile, da se bo z vami pometalo? Pokažite vendar, da nočete biti metle. Združimo se vendar v sestrski slogi, najprej po posameznih mestih, potem pa v skupno organizacijo. Pomislimo malo, ali se ne bi dal poselski red tako uravnati, kakor je delavski, da bi se delalo le določen čas, vse nadure bi morale biti posebej plačane, saj dan je dolg dovolj in se dá mnogo storiti. Gospe bodo znale svoj čas tudi bolje porabiti, odpadlo bo nekaj nepotrebnega dela, in če milostljive gospe same malo bolj za delo primejo, tudi nič ne škodi; mesto, da bi celo dopoldne svojo toaletto delale in ves drugi čas porabile pri glasoviru, pri čitanju romanov, na sprehodih in veseljah. Koliko pritožb je dandanes že v boljših krogih, ker se gospe čisto nič na gospodinjstvo ne razumejo, zastopijo se pa tem bolj na puder, šmink in drugo lepoticje. Dobijo se gospodične, ki niso prav za nobeno domače

delo, niti svoje domače obleke ne uredi, izkrila kar takorekoč stopi in pusti na tleh ležati, dokler kdo drugi za njo ne pride in pobere. Kolika potratnost časa in denarja. Zato so si nekatere izmislile, da bi se dalo vendar nekaj zopet pri služkinjah pridobiti, in začele so mesto hrane za večerjo dajati le 20 vinarjev. Prosim, kaj naj se pa kupi za tistih 20 vinarjev, ali naj dan za dnem le kruh in krompir večerja, tisti časi so pa že minuli, ko je bilo pol kilograma mesa za 30 vinarjev. Sami si napolnijo želodec s preobilno dobro jedjo in pijačo, in kadar izgubijo apetit vsled preobilnosti, si izpraznijo želodec z zdravilnimi sredstvi: purgativa, šumeči prašek (Brausepulver), odvajalni prašek itd., da morejo potem zopet jesti, za ubogo služkinjo je pa vse preveč, kjer morejo, jo izkoristijo. Kakor običajno so pri gospodi mnogokrat povabljeni gostje, ki dajo včasih nekaj napitnine službenemu osebju. O kako rada vsaka gospa to pove, in zato ji dá manjšo mesečno plačo, češ, saj bo napitnin dovolj dobila; torej, še kar tuji ljudje dajo s tem se gospodinja okoristi. Imela sem priložnost nekje na Gorenjskem (za na vlak je bilo še prezdolga in bil je tudi čas kosila) in vstopila sem v neko gostilno. Ker se mi ni nikamor mudilo, zato sem opazovala hišni red. Od pivcev sta bila le dva v sobi, na vrtni nobenega človeka, natakara je bila videti zelo otožna. Ko sva bile za kratek čas same v sobi, mi pove, da nima obstanka, obljubilo se ji je veliko napitnine, zato bo pa dobila le 10 kron mesečne plače. Ker pa, kakor pravim, ljudje niso prihajali v gostilno, imela je dovolj prostega časa, katerega je morala porabiti v kuhinji namesto dekle. Torej je dobrovoljna gospa porabila napitnino, ki so jo pivci dali, le v svojo korist. Dekle je bilo goljufano na ta način, kakor je zgoraj omenjeno. Vprašam, kjer more potem dekle imeti veselje do dela, naklonjenost do gospodinje, ako se jo na vse načine izkoristi?

Spoštuj starše!

Izvirna povest.

(Dalje.)

Miha je pri njegovem gospodu prav dobro imel, on mu je bil prijatelj, dobronik z eno besedo, vse. Ravno za to ga je Miha tudi jako spoštoval in je vse rajši storil, nego da bi svojega gospoda razžalil. Vedno je na njega mislil, vedno zanj skrbel, brez njega živeti bilo mu je nemogoče. Godilo se mu je kakor ribi v vodi; kakor je riba le v bistri vodici živahna in gibljiva, na suhem pa kmalo pogine; tako je bil Miha brez gospoda za ves svet mrtev. Boljega gospoda pa Miha tudi ni mogel dobiti; akoravno je včasih mrmral in ga tudi za vsako najmanjšo napako okaral, sta ga jeza in srd precej minula in potem je bil kakor — ovca.

Ko sta se čez frančiškanski most peljala je Miha veselja zaukal in djal: »O! v Ljubljani smo, v našem dragem rojstnem kraju!« Gospod Frank je z vidnim veseljem ogledoval živahno mesto. Bil je Gospodov dan. Mnogo ljudi je srečevalo naša potnika, vračaje se od službe božje, katera je ravnokar v bližnji stolni cerkvi minula. Vse to je gospoda Franka jako veselilo in ves radosten reče: »Miha, ali se še

spominjaš onega dne, ko sva ljubo Ljubljano zapustila; že je od tiste dobe 15 let preteklo, in meni se dozdeva kakor bi bilo še-le 15. dni. Oj, kako me je takrat srce bolelo. Moral sem zapustiti domačijo, prijatelje in znanke, brez da bi bil vedel, jih bom li še kedaj videl ter iti po svetu, ne vedoč, kam me bo božja prevladnost vodila. Pa kaj še to, zgubil sem dobro ime, jaz, katerega je porej vse čislalo in spoštovalo, moral sem brez kakega upanja, moje ljubo Ljubljano še kedaj videti, dragi kraj moje mladosti zapustiti. Edna tolažba bila mi je ta, da svoje nesreče nisem sam zakrivil.«

»Gospod, jaz se še dobro spominjam istega nesrečnega dne, bil je jako otožen dan. Deževalo je tako, kakor da bi bil iz golide vlival, po mestu je bilo vse tiho in mirno, ni bilo žive stvari na ulicah videti, pa vsaj se v takem vremenu vsakdo doma drži, dasiravno nima kaj prav važnega opraviti.«

»Da, takrat nisva družega mislila«, reče gospod Frank, »niti družega govorila, nego o veliki nesreči, katera naju je zadela. Toda Bog je sedaj vse na dobro obrnil, podelil mi je vsega obilno, samo eno si še želim, moje ljubo sestro zopet enkrat videti. Ako mi Bog moje željo spolni, ni bolj srečnega človeka na zemlji.«

»Vem, kaj si želite, dragi gospod«, odgo-

varja prijazno Miha, »želja vaša je, drago sestro in ljubega stričnika zdrave videti in ju srečne storiti.«

»Ravno to je, kar mi veselje greni; dal Bog, da bi ju zdrava dobil, stotero jima hočem povrniti, kar sem jima zadolžil; ako je pa volja božja, da ju ne najdem, odpotiva se takoj iz mesta, zakaj ni mi potem več v kraju živeti, kjer so isti pokopani, ki so mi bili za Bogom najljubši na svetu. Zdaj pa ostaniva tu v tej gostilni, da se odpočijeva od dolge in težavne poti in kar bi me najbolj veselilo, kaj gotovega o mojih ljubih poizveva.«

Vrnimo se zopet k nesrečnemu Leopoldu, in njegovi bolni materi.

Nekega jutra sedi Leopold, od prestanega trpljenja ves potr. za mizo. Bleda so mu nekaj tako cvetoča lica, vroče solze oblivajo njegovo od skrbi nagubančeno obličje. Ko vidi mati ljubljene sina tako žalovati ga prijazno ogovori: »Ljubo dete, kaj ti je? Povej mi prav odkritosrčno, kaj ti že celi teden srce teži; vsaj sem pripravljena vse prestati, da, še celo umreti s teboj, ako je to volja božja!«

»Oh, mati, kako so ljudje trdosrčni in hudobni; jaz si ne morem več pomagati, obupa polno je moje srce, ni več pomoči, glada mora poginiti!«

Tobačno delavstvo.

Vodstvo ljubljanske tobačne tvornice je imenovalo za svoje zaupnike v bolniški odbor tiste soc. demokrate in demokratinje, ki jim je ogromna večina kršč. soc. tobačnega delavstva ob zadnjih volitvah odrekla zaupanje. Mi nimamo nič zoper to, da je socialna demokracija zaupnica ravnateljstva tobačne tvornice. Stvar socialne demokracije je, ker je sprejela tvorniško zaupništvo v bolniškem odboru in da ga ni odklonila kakor je to storila v neki drugi tobačni tvornici. Izid volitev je tobačnemu delavstvu znan. Sedaj lahko zna, v katerem taboru se nahaja ogromna večina ljubljanskega tobačnega delavstva. Pričakujemo, da se tako krajno kakor tudi glavno ravnateljstvo tobačne režije ozira na večino in da ne dela reklame za soc. demokratske spomenice kakor to poroča „Tobačni delavec“ in da „objektivni“ ravnatelj Hlavaček ne bo delal reklame za soc. dem. spomenice, ki je pri nas v taki brezpomembni manjšini, da se kar izgubi. To naj si dobro zapomni krajno ravnateljstvo ljubljanske tobačne tvornice, kakor tudi glavno ravnateljstvo.

Čudna nervoznost se je lotila „Tobačnega Delavca“. Na muho je vzel dr. Zajca. Očita mu grehe in daje dobrih svetov, nazivljajoč ga v enomer „gospod tovarniški zdravnik“. V nervoznosti je pozabil, da je dr. Zajc deželni poslanec, pa misli, da se bodo pri ravnateljstvu na Dunaju vsedli na limanice in začeli vtepavati v trdo butico dr. Zajčevu objektivnost, kakor si jo slikajo petošolski možgani kakega tajnika nedelavca, katerih se drži še nekaj pohabljenih latinskih izrekov.

Čudno objektivnost, vulgo „pristranost“, očita nekdo, ki ni delavec tobačne tovarne, v „Tobačnem Delavcu“ dr. Zajcu, češ, da se je obregnil ob „Strokovno zvezo“ na nekem shodu v Ljubljani. Kako pravimo možu, ki piše, česar ne dokaže? Dr. Zajc se ni obregnil ob „Strokovno zvezo“, pač pa ob one, ki preveč govoré, pa premalo storé. Ali so ti „Strokovna Zveza“?

Malo več objektivnosti bi pač moralo biti v listu, ki je namenjen poštenemu tobačnemu delavstvu in ki piše celo v latinskem jeziku.

Nasvet, naj nastopa dr. Zajc proti nedostatkom tam, kjer mu vlevajo predpisi, je dober. Samo dve napaki ima. Nosi napačno adresu, pa prepozno je prišel. Dr. Zajc tako dela kljub težavam in neprilikam, odkar je v tovarniški službi. Bo tako ravnal tudi v bodoče.

Utemeljen je up, da prihodnjič „Tobačni Delavec“ popravi krivice, storjene dr. Zajcu, kajti: Errare humanum est, sed in errore perseverare diabolicum. Če tega ne stori, je hujskal. Hujskanje je pa grda reč. Sapienti sat. —

Pošteno zgubo dela po „Tobačnem delavcu“ naša krajna skupina Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze. Tej trditvi se ne moremo premejitati. Socialni demokratje merijo menda črevlje po svojem kopitu, zato pa ne znajo, da ima naša krajna skupina že zelo lepo premoženje zbrano. Svetujemo jim, naj si izposodijo očala in naj si ogledajo računsko poročilo blagajničarke gospodične Zajčeve v zadnjem „Glasniku“, pa bodo videli, da naša krajna skupina izborna stoji. Vsi naši bravci in bravke dobro znajo, da je rodila zavist socialno demokratično laž, da naša krajna skupina dela izgubo.

Zahvala.

Vodstvo krščanske socialne tobačne delavske organizacije se zahvaljuje vsem delavcem in delavkam, ki so pri zadnjih volitvah v bolniški odbor pokazali svojo strankarsko zavest s tem, da so volili naše kandidate in kandidatkinje in tako omogočili sijajno zmago krščansko socialni zavesti.

Rudar.

Nekaj rudarskega.

V vseh strokah industrije in prometa smo v naši državi z ozirom na pomnožitev podjetij in na število delavcev in uslužbencev zelo napredovali. Ker se do sedaj še ni udomačila pri nas v podjetjih elektrika tako, kakor bi bilo želeto, so porabljale tovarne za gonilno silo paro in zato rabile čimdalje več goriva — premoga. Naslednje vrstice naj pokažejo, kako se je pri nas v tem napredovalo, oziroma kako visoko število delavstva je zaposleno po rudnikih.

V letu 1880. je bilo v naši državi zaposlenih v rudnikih skupaj 77.953 moških, všteti mladoletne, in sicer je bilo v premogovnikih 59.617, v drugih rudnikih pa 18.336 moških zaposlencev. V letu 1890. je bilo že vseh rudarjev 104.105, in sicer 82.771 premogarjev in 21.334 drugih rudarjev. Do leta 1900 je poskočilo število rudarjev na 136.437 in v letu 1907. jih je bilo že 141.051. Iz teh števil se razvidi, da je premogarstvo zelo napredovalo. Morda bode koga zanimalo, koliko ljudi se povprečno smrtno ponesreči pri rudokopih. V letu 1880. je bilo

smrtno poškodovanih rudarjev 142, ali 1:8 od tisoč. V letu 1885. je bilo 291 smrtnih poškodb, ali 3:2 od tisoč. Leta 1892. pa je bilo zelo nesrečno leto, zaznamuje namreč 507 smrtno ponesrečenih rudarjev, ali 4:67 od tisoč. V letu 1907. pa se jih je smrtno ponesrečilo 182, ali 1:29 od tisoč. Povprečno se jih je v dvajsetih letih na leto ponesrečilo 4:80 od tisoč. V teku 29 let se je vseh rudarjev v Avstriji ponesrečilo 5767, torej povprek na leto 198:87. Ponesrečencev je ogromna večina premogarjev.

Ti ubogi ljudje, ki so vsak trenotek v smrtni nevarnosti, bodisi da jih podsuje, da se vnamejo gorljivi plini ali da se ponesrečijo ob vходу v jamo ali iz jame na dvigalnici, so izpostavljeni še raznim drugim nezdravim razmeram.

Prepih, vročina, slabi zrak, prah, mokrota in druge take stvari ki človeškemu zdravju škodujejo so življenjski spremljevalci rudarja. Poleg tega še slabe plače v naši državi, ob katerih rudar nekoliko preje pogine, kakor bi sicer, ko bi si mogel privoščiti pošteno hrano. Rudokopi so večinoma socialni demokrati. Ta judovsko kapitalistična politična stranka skrbi pri rudarjih, da pošteno plačujejo strankine prispevke, drugo pa bo ob večni spremembi prišlo samo. Čas bi že bil, da bi se tudi rudarji vzbudili iz nazadnjaškega socialno-demokratskega spanja in se združili v svojo lastno korist v krščanskih organizacijah. Rudar, živeč velik del svojega življenja pod zemljo, naj bi prišel do samozavesti in se otrese suženjstva, v katerem ga je vkovala socialna demokracija.

Idrija. Laž, pravijo mokrač, da je napisal Lapajne v št. 11. „Naše moči“ ko pravi, da je terjala po pomoti neka firma K. g. d. za poravnavo nekega računa, ako bi bilo res, pravijo, bi Lapajne napisal natančno dneve pisem in svoto denarja. Tudi tu se lahko ustreže mokračem, akoravno naprej vemo, da tudi potem ne bodo verjeli. Prepis prvega pisma: Linec, 11. decembra 1908. Slavno „Krščansko gospodarsko društvo“ v Idriji: S cenjeno Vašo poštno položnico z dne 20. novembra imeli ste dobroto poslati nam 695 K 75 v, kojih smo se po odbitku 21 K 52 v za 30/10 popusta od 717 K 27 v glasom Vaše zahteve hyaležno poslužili in Vam udobrili v poravnavo računa z dne 26. vinotoka. Zaradi reda dovoljujemo si Vas opozoriti, da ste z gorenjim plačilom preskočili naš poprejšnji račun od 17. oktobra 170 K. S spoštovanjem Henrik Franka sinovi. — Drugo pismo se glasi: Linec, 22. decembra 1908. Slavno „Krščansko gospodarsko društvo“ v Idriji: Na Vaš cenjeni list z dne 17. t. m. morali smo pri natančni preiskavi nam naznanjenega slučaja dognati, da se gre tu istinito za neko nam skrajno neljubo pomoto, katera obstoja v tem, da se je vknjižil dotični račun namesto na konto tamošnjega splošnega konsumnega društva na Vaš cenjeni konto. — Mi smo takoj ukrenili izknjižbo in zopetno vknjižbo na pravi konto ter Vas zbog tega pogreška najvljudneje prosimo za blagohotno oprostitev. Z odličnim spoštovanjem Henrik Franku sinovi. — To je zadnji članek na napade v „Napreju“ na naše „Krščansko gospodarsko društvo“, kajti niso vredni dopisniki „Napreja“, da bi se „Naša moč“ z njih osebam mazala.

Idrija. Kakor navadno same laži prinaša vsaka številka „Napreja“, tako je tudi zadnja prinesla vse polno laži, med drugimi je tudi sledečo: Izobrazbo sta zopet pokazala 30. minulega meseca pri pogrebu rudarja Sedeja znana klerikalca Lapajne in Novak. Izobraženca sta se ironično smejala, medtem ko so drugi opravili svoje bratsko delo i. t. d., h koncu članka pravi: Seveda bogati Lapajne sedaj taji, da bi se smejal. Radovedni smo, kje je slišal ali bral dopisnik teh vrstic, da bi Lapajne tajil, da bi se smejal. V „Naši moči“ je Lapajne razpisal nagrado rudarju Kogej le, ako dokaže, da se je smejal necerkvenemu pogrebu. Vprašamo dopisnika „Napreja“, kako bratsko delo so opravljali mokrač? Niti toliko niso cenili Sedeja, da bi mu napravili kedo na grobu vsaj en kratek govor, seveda, ker ni nosil nekaj tednov za časa bolezni kronič v njih nikdar nasitljiv žep.

V drugem članku piše ravnoisti dopisnik: Na deset mesecev plačujejo klerikalci trgovcem račune, pravi bogati Lapajne, ti ljudje imajo res srečo, ni čuda, da ima potem Lapajne kar tisočake na razpolago. Čakati ga bode menda moral tudi Jože Kogej za nagrado deset mesecev. Tu prosimo dokaz, kje je pravil Lapajne, da plačujejo klerikalci račune na deset mesecev. Ako je tiskovna pomota v članku v „Naši moči“ št. 9, ko je neki dopisnik med drugim zapisal, da se mogoče napravi mokračskemu konsumu še kaka bolj neljuba pomota čez kakih deset mesecev i. t. d. (namesto šest mesecev), to menimo da ni nikdar, da bi Lapajne pravil, da klerikalci tako plačujejo svoje račune. Resnica je pa, kar pravi dopisnik, da imajo klerikalci srečo; kajti nikdar jih nikaki trgovec ni terjal za poravnavo kakega računa. Pomilovanja vredni so pa mokrač, ker jih je že mnogokrat tirjal kak trgovec.

Srečo pa ima tudi Lapajne, ker ne pride Kogej po razpisano nagrado tisoč kron, akoravno so mu na razpolago vsak dan. Ker je polna vsaka številka „Napreja“ samih laži, potem ni čuda, da ni prostora za resnična poročila, kako je z ono tehtnico v mokračskem konsumu.

Pač res! V nekem članku iz Idrije piše „Naprej“, da sta se dva naša somišljenika smejala „sodrugom“, ki so pokopavali rudarja Sedeja. H koncu pristavi: „Zamere ni, vsaj je obče znano, da se klerikalec smeji včasih tudi oslovi senci.“ Ker torej cenjeni dopisnik pravi, da sta se dotičnika smejala „sodrugom“ in ob koncu piše, da se klerikalec smeji tudi oslovi senci, je popolnoma umljivo, da primerja „sodruge“ oslovi senci. Mi mu to radi verujemo. Nadejamo se, da je bil dotičnik sam med „sodrug“. Torej bodo v bodoče idrijski „sodrug“ — oslova senca.

Gorenjska krščansko socialna organizacija.

Sava. Rdeči backi prav milo jokajo v zadnjem „Napreju“ nad katoliškim delavskim in strokovnim društvom. Na delavskem domu jim napis ni všeč, gotovo zaradi tega, ker ni rdeč. Pa nad pufo tudi dihujejo. No, ako ste kaj dali zraven, dobite nazaj. Delavski dom rdečim backom nič ne dolguje, tudi vinarja niste dali zraven. Nikari tako milo ne zdihujete. Ne praskajte se tam, kjer vas ne srbi. Skrbite raje za svoj puš, saj ga imate dovolj.

Glavo vam meša tudi strokovno društvo, želite seveda, da bi propadlo, toda tega ne boste dočakali. Preje bo vzel vrag soc. demokracijo na Jesenicah. Ako tudi ni vas zraven, je toliko močno, da vašega precej odvaga. Vi ste bili pa le za škodo pri društvu. Ako ne boste tiho, bomo rdeče pijavke, ki so bile pri društvu samo zaradi škode, po inenih priobčili v našem listu. Strokovno društvo ima premoženje, kje ga imate pa vi kaj? (Duša, kaj pa misliš? Ali ne veš, da morajo rdečkarji vzdrževati pridigarje?) Strokovno društvo je dalo veliko podpor delavcem v slučaju bolezni, brezdolja in smrti. Komu ste pa vi kaj dali? Kar ste dobili rdeči podpor, ste jih od strokovnega društva. Da to pišemo, ste vzrok sami, ker čenčate v vaši rdeči cunji zmiraj zoper strokovno društvo. To vas bodejo naša društva, pa ni pomagati.

Jesenice. Protikrščanski zarotniki sokoli in rdeči bratci so si podali roke. Da so se tako združili, je zasluga bivšega občinskega tajnika in nekega učitelja. Gre se jim za občinske volitve, na piko so vzeli tretji razred. Gerent jim ni všeč, pravijo, da morajo biti precej občinske volitve, zaradi tega, ker so si trije zlomili noge na Savi. Po njih pisavi je kriv gerent A. Čebulj. Ti prostomislecji verujejo, da je gerent na Jesenicah in Savi naredil sneg, mráz in led. Gerent je vodo nosil po občinskih potih, da je naredil led. Ker hudournikov ni na Jesenicah in Savi, kakor vpijejo v rdeči cunji, verujejo backi, da je gerent od Verhovškovega stanovanja do stranišča naredil led, ker si je na tej poti Verhovšek nogo zlomil. Pa za enkrat to ne bode vleklo, ker še ni razpuščen jeseniški občinski odbor. Potem bodo šele volitve razpisane. Po našem tako. Po vašem pa gotovo drugače, ker verujete, da gerent dela sneg in led. (Kaj vse veruje soc. demokrat!)

Malo ste se vrezali, narodni in breznarodni zvezarji. Brez zamere. Eden, ki mu tudi ni po volji gerent, ker je rdečim backom dal brezplačno licenc za „rdečo noč“.

Strokovno društvo je toliko storilo v prid delavstva, da vi sto let ne boste toliko. Vemo pa tudi, zakaj se tako pridružate na katol. delavsko društvo. Resnica je, da so vsi prvi delavci naših društev prišli iz kat. del. društva. Prvi delavni možje v konsumnem društvu so bili člani kat. del. društva.

Kdaj bo pa iz vaših društev nastalo konsumno društvo, kojega že pet let ustanavljate? Menda o sv. nikoli.

Preska. Pretečeno nedeljo se je vršilo predavanje v društvenem domu. Predaval je Gostinčar o vzrokih in posledicah bojkota v Turčiji in Srbiji. Zborovanje je bilo dobro obiskano.

Prometna zveza.

Na kaj mora paziti železničar pri nezgodi.

Vsako še tako malo poškodbo, ki jo zadobi železničar v službi, mora železničar takoj javiti in zahtevati, da se napravi ž njim zapisnik. Majhna, neznatna poškodba, ki morebiti nima niti vidnih znakov, lahko čez leta povzroči bolezen. Zaman se bo potem potegoval poškodovanec za nezgodno rento, ker določa postava, da zastara pravica do nezgode v enem letu.

Zato mora skrbeti železničar, da se mu nezgoda prizna, če tudi morebiti kljub poškodbi še nadalje vrši svojo službo. Obenem mora železničar paziti, da dobi v 28 dneh, kakor to določa zakon, od nezgodne zavarovalnice dopisnico, ki ga obvesti, da je vzela nezgodna zavarovalnica na znanje naznanilo o nezgodi. To dopisnico mora železničar skrbno shraniti, da lahko morebiti še čez leta zahteva nezgodno rento, ker se mu lahko poslabša stanje.

Predilničar.

Strokovno društvo ljubljanske predilnice vabi na občni zbor, kateri se bo vršil v dvorani „Slovenske kršč. soc. zveze“ v Unionu v nedeljo dne 14. marca ob 10. uri dopoldne. Vabljeni so vsi člani in članice, da se ga vsi udeležijo. Vsak lahko pove, kaj mu ni prav, da se ne bodo potem pritoževali proti odboru, ker odbor vrši samo to, kar se na občnem zboru sklene. Sklepov občnega zbora pa odbor nima pravice prelamljati. Zato je tudi dolžnost vsakega člana, da se udeleži občnega zbora, da vsaj vé, kako je društveno stanje, da ne bo potem vsakega obrekovalca poslušal in mu verjel. Društveno stanje je sedaj jako ugodno. Pa tudi zaradi volitve novega odbora je jako potrebno, da se člani in članice udeležijo, da bodo izvolili tak odbor, da bodo vsi z njim zadovoljni. Dnevni red bo: pozdrav predsednika, poročilo tajnika in blagajnika, poročilo pregledovalcev računov, volitev odbora in raznoterosti. — Franc Kos, t. č. predsednik.

Sestanek delavcev iz predilnice. V sredo zvečer se je vršil po § 2. zb. z. sestanek predilniških možkih delavcev. Posl. Gostinčar kot sklicatelj je otvoril razgovor in povdarjal nujno potrebo živahnejše agitacije za organizacijo in posebno še za edini slovenski res delavski list „Naša moč“.

Poslanec dr. Krek je povdarjal potrebo večkratnih sestankov v svrhu razgovorov o strokovnih stvareh. Neobhodno potrebno je za delavca vedeti, kako stoji promet v njegovi stroki, da more zahtevati pri tem primerno regulacijo plač. Potrebno je priti do delavskih pogodb, ki zagotovijo delavcu in delodajalcu za gotovi čas neko stalnost. Delavstvo mora biti tudi toliko močno in trdno, da je vsako poslabšanje delavskih razmer preko njega nemogoče. Priporočila zbranim, da se poslužujejo ugodnosti, ki jih podaja kršč. soc. zveza z poukom in zabavo.

Na sestanku sta bila navzoča tudi gg. dr. Pegan in Zajc. Dogovorilo se je, da se taki sestanki vrše večkrat.

Podrobnosti.

Ravnateljnu Hlavačku na znanje.

Po „Tobačnem delavcu“ sklepamo, da pozna novi ravnatelj ljubljanske tobačne tvornice že socialno demokratiško spomenico glede delavskih stanovanj. Ker Hlavačku niso znane naše zahteve za delavska stanovanja, naj prečita tole zur Kentnisnahme und „Darnachachtung.“ Naša tobačna organizacija je vložila prošnje in razpravljala o delavskih stanovanjih 6. in 26. oktobra l. 1901 nadalje 14. decembra 1901, 21. decembra l. 1901, 26. aprila 1902, 25. majnika 1902, 19. julija 1902, 16. marca 1903, 29. marca 1903, 27. aprila 1903, 30. julija 1903. O novjšem času molčimo, naj pa čita Hlavaček tudi naše časopise, pa ne bo tak ignorat, ki pozna le kar načetka soc. demokracija. Odločno zavračamo po socialnih demokratičnih neštetokrat prekuhanu laž, kakor da bi se bile delavske zahteve od naše strani kdaj prodale.

Olikanost. Naš zadnji sestanek je grozno vznemiril „Tobačnega delavca“. Vso jezo zlija na naš list, o katerem piše, da je nepošten in škodljiv delavstvu, „salamenski lopovi“, „lumparije“, „figa mož“, „obrekovanje in natolcevanje“, „klerikalizem in sleparstvo sta si v rodu“ kar mrgoli v zadnjem „Tobačnem delavcu“. Izpodbijamo seveda tudi o „Petrovem vinarju“ vkljub temu je „Tobačni delavec“ delavski list. Ne tulijo samo grobovi, marveč tudi socialni demokratski časnikarji.

Starejše članice izkušajo nahujskati proti krščanski tobačni delavski organizaciji socialna demokracija. To je tako otročje, kakor je otročja tista oseba, ki je to pisala, ki se pozna na „sovdkih“, kakor se pozna po svoji hoji „alkoholist“ na cesti. Nam so stare članice naše organizacije ljube, kar zna tudi „sovdki“. Samo ob sebi pa je umevno, da mora ogromna krščanska socialna večina tobačnega delavstva skrbeti zato, da v našo organizacijo vstopi vsaka delavka, ko pride v tobačno tovarno.

Pozor: Buda, Zupan in Frančiška Frank, sprejemajo v tobačni tovarni one, ki hočejo stopiti v demokratski konsum. To beležimo po „Tobačnem delavstvu“ s pripombo, da krščanski delavec ali delavka, pod nikakim pogojem ne sme podpirati socialno demokratske organizacije,

katero del tvori tudi „Konsumno društvo za Ljubljano in okolico“. Čujemo, da otvori na Glincah podružnico naše prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo, ki naj se ga po geslu „Svoji k svojim“ oklenejo naši somišljeniki in somišljenice.

Iz Most pri Ljubljani. Ni naš namen se prerekovati s socialdemokrati kakor so razni ptički, ata Lauter, Pipan, Bukavšek itd. Naš namen je, da povemo, da se prav dobro združujemo v izobraževalnemu društvu. Prav lepo število nas je že, in če Bog da o socialnih mokratih ne bomo dolgo govorili pri nas v Mostah. Vendar pa nas boli, da se ta socialnodemokratska trojica zaletava v šentpeterskega gospoda kaplana. Z dne 4. februarja l. l. piše lažnivec „Naprej“, da je glavno pravilo čast. gosp. kaplana Petriča, da obrekuje socialne mokrate. Vam povemo, da imamo dosti boljšega govoriti, kakor je ta socialnodemokratska zmes. Vsak socialni mokrat naj toliko žrtvuje za izobrazbo, kakor gospod kaplan, potem bomo pa rekli, da ste prijatelji delavstva. Radi bi izžemali naše delavstvo kmečko in drugo, pa so vam tu prevroča tla za filati judovske bisage. Čast. gosp. kaplana pa prosimo, naj nam le neustrašeno pomaga do izobrazbe, katere smo tudi potrebni.

Sploh pa ne dopustimo, da bi se o možeh pisalo v „lažnivcu“, ki nas podučujejo. O nekem čevljarju nekaj, da si ga bodo bližje ogledali, le naprej, kar veste. Več ko bodete lagali, bolj bodele nam koristili v izobraževalnem društvu. Socialni demokrati so še celo tako usiljivi, da se upajo usiljevati lažnivca „Naprej“. Proč s to umazano cunjjo. Dolžnost vsakega društvenika in društvenice je, da si naroči naš delavski list „Naša moč“, da tako pokažemo socialni demokraciji, da pri nas ni prostora zanjo. Sodrug Lauter naj si pa zapomni, da čeprav ne more drugje živeti kakor v Mostah, za župana pa še ne bo, ima še predobro glavo.

Me dekleta in mladeniči pa le na delo za izobraževalno društvo, da pokažemo, da v Mostah še živimo. Društvenica.

Lepo spričevalo našemu konsumnemu društvu daje zadnji „Tobačni delavec“. Kakor je znano, se socialdemokratske cunje obdregnejo nad vsako malenkostjo v naših vrstah. Iz istega vzroka iščejo že več časa teh malenkosti ozir. nerodnosti v našem konsumu. Ker pa ne najdejo ozir. ne morejo nič najti, pa sramežljivo priznavajo o našem konsumnem društvu nekako takole: „Kedaj smo se mi kaj slabega pisali o tistem konsumu, ki ga imajo krščanski socialci v Zvezdi“. Hm, seveda niste pisali, ker tam se pošteno gospodari. Zato pa naj pristopa delavstvo v naše konsumno društvo, kjer je vsak dobro postrežen!

Resnica oči kolje! Tako pravi stari pregovor. Od tega pregovora pa niso izvzeti niti naši „sodrugji“. Zato jih jezi, da tako neusmiljeno odkrivamo lumparije po socialdemokratskih društvih. Zlasti se jezijo nad članki „Zopet eden“, ker tam priobčujemo krasno — zbirko rdečih gospodov defraudantov. Mi se pa tej jezi smejam in obljubujemo, da bomo v te vrste zbirke prihodnjič prinesli krasne slike.

Sodrugom! Podpisani izjavljam, da je grda laž, kar je pisal o meni „Tobačni delavec“, da sem rekel, da ni šla nobena spomenica zaradi stanovanja. Pozivljam onega na odgovor, naj pride k meni, da se bova šla prepričati s pričami k ravnatelju. Savenz Josip.

Iz rdečega cvetličnjaka.

Nazadovanje socialne demokracije. Pri dopolnilnih volitvah za nižje-avstrijski deželni zbor je nazadovala socialna demokracija za 1562 glasov v III. okraju. Tudi v rdeči trdnjavi, v Favoritih, so nazadovali za 705 glasov. Sploh je povsod socialna demokracija nazadovala, dočim so krščanski socialci napredovali. Med nemškim delavstvom se že jasni. Upamo, da tudi Slovenci ne bodo zaostali in pokazali, da ne trpijo internacionalne komande. K uspehu pa naj pomaga krščansko socialno časopisje in naša organizacija.

Vera — privatna stvar. Prizivno sodišče v Riom je obsodilo socialdemokratskega župana Roberta Bergenghena, ker je vrgel iz cerkve križ, na 500 frankov globe. Dal je tudi iz cekve odstraniti župnika. Vsled tega je bil obsojen radi zlorabe uradne oblasti in radi motenja hišnega miru. Oj, ti socialisti!

„Klerikalna strahovlada“. Na zadnjem shodu v Ljubljani se je Kristan pridružil nad dunajskimi krščanskimi socialci, ker so dali zapreti „svobodno šolo“, v kateri so učili verouk neizprašani učitelji. Torej popolnoma upravičeno. No, ne pisali bi mi o tem, če bi imeli rdečkarji pri tem čisto vest. Toda mi spomnimo g. Kristana le na njegove brate na Francoskem. Kaj so vse tam počenjali s katoliškimi šolami? Ali je to svobodno? Ali se tako razumeva, da je vera privatna stvar? Tako je, kadar vlada socialna demokracija! Laž, korupcija in terorizem na vseh koncih in krajih. Potem pa še gospodje upijejo o klerikalni vladi in o rimskih hlapcih. Tako hinvsko znajo zavijati. Proč z njimi! Primate se za svoj nos g. Kristan.

V torek dne 9. marca zopet javno predavanje v veliki dvorani „Uniona“!

Prihodnji torek točno ob polu 8. uri zvečer priredi „Slovenska krščanska socialna zveza“ zopet

javno predavanje v veliki dvorani „Uniona“.

Predava dr. Ivan Robida

o razstreljivih v vojni porabi.

Predavatelj bo pred občinstvom eksperimental, ter bo to vsled tega eno najzanimivejših predavanj.

Ker so stroški za dosedanja tri javna predavanja v veliki dvorani „Uniona“ veliki, bo vstopnina k predavanju 10 vinarjev, kar je prava malenkost z ozirom na stroške, ki jih ima „Zveza“ s predavanji v veliki dvorani „Uniona“.

Za člane in članice „Slov. kršč. soc. zveze“, ki se izkažejo z društveno knjižico, je vstopnina brezplačna. K obilni udeležbi vabi odbor.

A. Lukič

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

A. Žibert

Ljubljana, Prešernove ulice
priporoča

svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

Dobroznana deželna lekarna

pri

„Mariji pomagaj“

Ljubljana, Resljeva cesta št. 1

poleg jubilejnega mostu

Mr. Ph. Milan Leusteka

priporoča:

Antiseptična Melousine-ustna in zobna voda	—50
Tannochinin-tinktura za lase	—50
Železnato China-vino, velika steklenica	1-20
Želodec krepčujoče vino, velika steklenica	—80
Planinski zeliščni sok, steklenica	—50
Odvajalne kroglice, škatljica	—21
Želodčna esenca, steklenica	—10
Melousine-mazilo in milo za lica	—35

SL. OBČINSTVO SE V LJUDNO PRIPOROČA

SPECERIJSKA TRGOVINA

IVANA TONICH

TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga
konfekcije za gospode in
dečke kakor tudi vedno zad-
nje novosti za dame in de-
klice. — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svojo

trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.

Solidno blago.

Zmerne cene

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin,
pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih
čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.

Velika izbira drobnega in modnega blaga:
rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.

Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.

Primerna darila za godove in druge prilike.

Priporoča se velespoštovanjem

F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno dobi vsak človek

v lekarni Trnkóczy zraven
rotovža, lepo tiskano deset
zapovedi za zdravje.

Tudi po pošti se brezplačno
razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje

lastna glavica K 354.645-15

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure
zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik
od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod

Avg. Berthold

Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko
stroko spadajočih naročil, kakor
povečevanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov,
interierjev itd.

Vsa dela se izvršujejo točno tudi v
največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

AMERIKO

potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. de-
želne vlade potrjenega glavnega zastopnika

Fr. Seunig, Ljubljana

Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki velikani:

Kaiserin Auguste Viktoria	nosi 25.000 ton
Amerika	" 24.000 "
President Lincoln	" 20.000 "
President Grant	" 20.000 "

Vožnja Ljubljana-Hamburg traja z na novo uvedenimi
direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo
samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov
po celi črti od avstrijske meje (Eger), naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in

novosti v
konfekciji za dame.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe. Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih

ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo iz-
redno veliko zalogo fouratur. — Glavno za-

stopstvo za Kranjsko zalogo strun za nihalne ure

v vseh dolžinah in debelostih

Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramo-
fone in igre.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Janko Češnik

(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in
moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do
12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron
50 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot
gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r.,
predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES

Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana

priporoča
izvrstno marčno pivo v sodčkih in
steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije.

voščene zvitke, izborni med-pitanec
koti se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni
velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča
in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska
modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19
se najtopleje priporoča.
Blago in cene brez konkurence.

Na drobno!

A. Šarabon

Na debelo!

Glavna trgovina:
Zaloška cesta 1

Ljubljana

Filijalka:
Martinova cesta 24

Velika zaloga špecerijskega blaga, žganja, make in deželnih pridelkov.

Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.

Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.